

О. І. Волот, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

Д. В. Роднєв, студент

Чернігівський національний технологічний університет, м. Чернігів, Україна

ХАРАКТЕРИСТИКА СУЧАСНИХ СИСТЕМ ОБЛІКУ ТА УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ

Ключові слова: інформаційні системи і технології, облік, управління, бізнес-процеси.

У сучасному світі інформаційні технології здійснюють величезний перетворювальний вплив на всі сфери сучасного суспільства. Саме тому інформаційна система (ІС) управління на підприємстві повинна поєднувати в собі якомога більший комплекс функцій для обліку та управління всіма бізнес-процесами підприємства.

На основі інтеграції інформаційних систем різного призначення за допомогою комп'ютерних мереж на підприємстві створюються інтегровані системи управління підприємством (ІСУП). Такого роду системи також позначають як ERP-системи (Enterprise Resource Planning – планування ресурсів підприємства).

Термін ERP введений фірмою «Gartner Group» з метою опису систем управління. Такі системи покликані забезпечити автоматизацію методів планування й управління бізнес-процесами. Також варто зазначити, що ERP системи мають низку функціональних підсистем. Планування покликане забезпечити взаємозв'язок між окремими структурними підрозділами підприємства, які включають весь технологічний ланцюг діяльності: наукові дослідження і розробки, виробництво і збут, інші види підприємницької діяльності [1].

Розвиток комп'ютерної техніки та інформаційних систем забезпечив поштовх до активного впровадження комп'ютеризованих систем планування та управління виробництвом. Співробітниками компанії IBM Д. Орликом та консультантом О. Уайтом був розроблений метод планування матеріальних потреб MRP (Manufactory Resource Planning) – планування матеріальних ресурсів з використанням комп'ютерної техніки. Комп'ютерна програма дала змогу оперативно коригувати графіки виробничого процесу та закупок матеріалів, управляти запасами з урахуванням прогнозів, потреб у випуску складної продукції, які постійно змінюються [2].

Удосконалення системи призвело до певної трансформації системи MRP з замкнутим циклом у більш розширену модифікацію, якій дали назву MRPII (Manufactory Resource Planning) – планування ресурсів виробництва. Ця система була покликана для ефективного планування всіх ресурсів виробничого підприємства.

Система планування класу MRPII в інтеграції з модулем фінансового планування FRP (Finance Requirements Planning) – планування фінансових потреб отримали назву систем бізнес-планування ERP (Enterprise Requirements Planning), які дають можливість найбільш ефективно планувати усю комерційну діяльність сучасного підприємства, в тому числі фінансові затрати на проекти оновлення обладнання та інвестиції у виробництво нової лінійки виробів. Порівняльний аналіз логістичних систем управління бізнес процесами представлений в таблиці.

Нині в Україні є багато підприємств, які впровадили ERP-систему або перебувають на різних етапах реалізації проекту. Переважно це в великі підприємства металургійної, нафтопереробної, енергетичної, харчової галузей, банківські установи та телекомунікаційні й торговельні компанії.

Як бачимо, системи планування та управління пережили доволі суттєву еволюцію. Це було зумовлено новими потребами підприємств в управлінні, що були викликані зміною становища на ринку, глобалізацією економіки та ін. Приємно констатувати той факт, що потреба в них зростає з кожним роком.

Порівняльний аналіз логістичних систем управління бізнес процесами

Логістична система	Характеристика	Переваги та недоліки	Наявність механізмів та приклади реалізації
MRP (Планування матеріальних ресурсів)	Планування потреб виробничого підприємства в натуральних одиницях	Основні переваги – економія фінансів, площ, персоналу та ін. Основний недолік – це відсутність планування завантаженості виробничих потужностей та трудових ресурсів	Реалізується переважно на виробничих підприємствах та як базова концепція для наступних
MRPPI (Планування ресурсів виробництва)	Планування всіх ресурсів підприємства, у т. ч. матеріальних, фінансових та ін.	Перевагами є скорочення циклу виробництва, збалансованість запасів та підвищення продуктивності. Недолік полягає у відсутності планування фінансових ресурсів	«Галактика», «ІТ-підприємство», «Бест-Про» та ін.; ТМ «Goodbaby»
ERP (Планування ресурсів підприємства)	Автоматизація планування, обліку, контролю та аналізу основних бізнес-процесів та вирішення бізнес завдань у масштабі підприємства	Переваги: оптимізація виробничих процесів та підвищення ефективності виробничої діяльності. Недоліки: зосередженість на внутрішньому середовищі підприємства	R/3, BAAN, Concord, «mySAP ERP», «mySAP All-in-One», «SAP Business One» компанії SAPAG, «Oracle E-Business Suite», «JD Edwards і PeopleSoft Enterprise»компанії Oracle; ПАТ «Азовмаш»,ПАТ «Запоріжтрансформатор» та ін.
ERPPI (Управління внутрішніми ресурсами і зовнішніми зв'язками організації)	ІС ідентифікації і планування ресурсів підприємства	Переваги: дозволяють управляти відносинами з клієнтами та вести торгівлю через Інтернет. Недоліки: повільні тенденції впровадження	MySAP. ORACL Application та ін.; ПАТ «Фармак»
CSRP (Планування ресурсів організації, синхронізоване на споживача)	Орієнтована на взаємодію з клієнтами	Переваги: зниження часу поставки, зниження виробничих витрат, а також підвищення якості товарів. Недоліки: повільні тенденції впровадження	SyteLine; Підприємства, що поста-чають продукцію

Наше дослідження показало, що найоптимальнішим шляхом для підприємств України є перебудування господарських процесів відповідно до принципів, що пропонуються системами планування ресурсів підприємства, тобто –ERP. І дійсно, наразі в Україні переважно використовуються ці системи, основними споживачами яких виступають великі компанії та холдинги.

Список використаних джерел: 1. *Планування діяльності підприємства* : навч. посіб. / [Шимко О. В., Рижиков В. С., Грибкова С. М., Шимко О. І., Щолокова А. Л.]. – Краматорськ : ДДМА, 2006. – 286 с. 2. *Васильков В. Г.* Організація виробництва : навч. посіб. / В. Г. Васильков. – К. : КНЕУ, 2003. – 524 с. 3. *Компанієць Н. О.* Використання логістичних систем в управлінні виробничим підприємством / Н. О. Компанієць // *Управління розвитком.* – 2013. – № 13. – С. 153–156. 4. *Стремякова Е.* ERP – Система планування та управління ресурсами підприємства [Електронний ресурс] / Е. Стремякова. – Режим доступу : <http://dss-bi.com.ua/System/erp-системи-планування-та-управління-р>.

УДК 657

Н. В. Оляднічук, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування, Уманський національний університет садівництва, м. Умань, Україна

ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ І ТЕХНОЛОГІЇ В ОБЛІКУ, АНАЛІЗІ, АУДИТІ ТА ОПОДАТКУВАННІ

Ключові слова: інформаційні системи, технології, облік, аналіз, аудит, оподаткування.

Функціонування суб'єкта підприємницької діяльності є неповноцінним без системи управління, яка базується на акумулюванні, збереженні та видачі інформації для прийняття управлінських рішень у процесі виробничо-збутової діяльності. Основною метою і завданням інформаційної системи є формування інформації, необхідної для ефективного управління ресурсами, створення інформаційного та технічного середовища для управління діяльністю підприємства.